

Mercator

GLASILO DELAVCEV IN ZDRUŽENIH KMETOV

Leto XVIII Ljubljana, avgust 1981 Št. 8

Novomeščani, še posebej pa tisti, ki stanujejo v naselju Ločna, že težko pričakujejo nov petrošniški center v novomeški »Plavi laguni.« Enako velja tudi za delavce našega Standarda, saj se sama gradnja vleče kot jara kača.

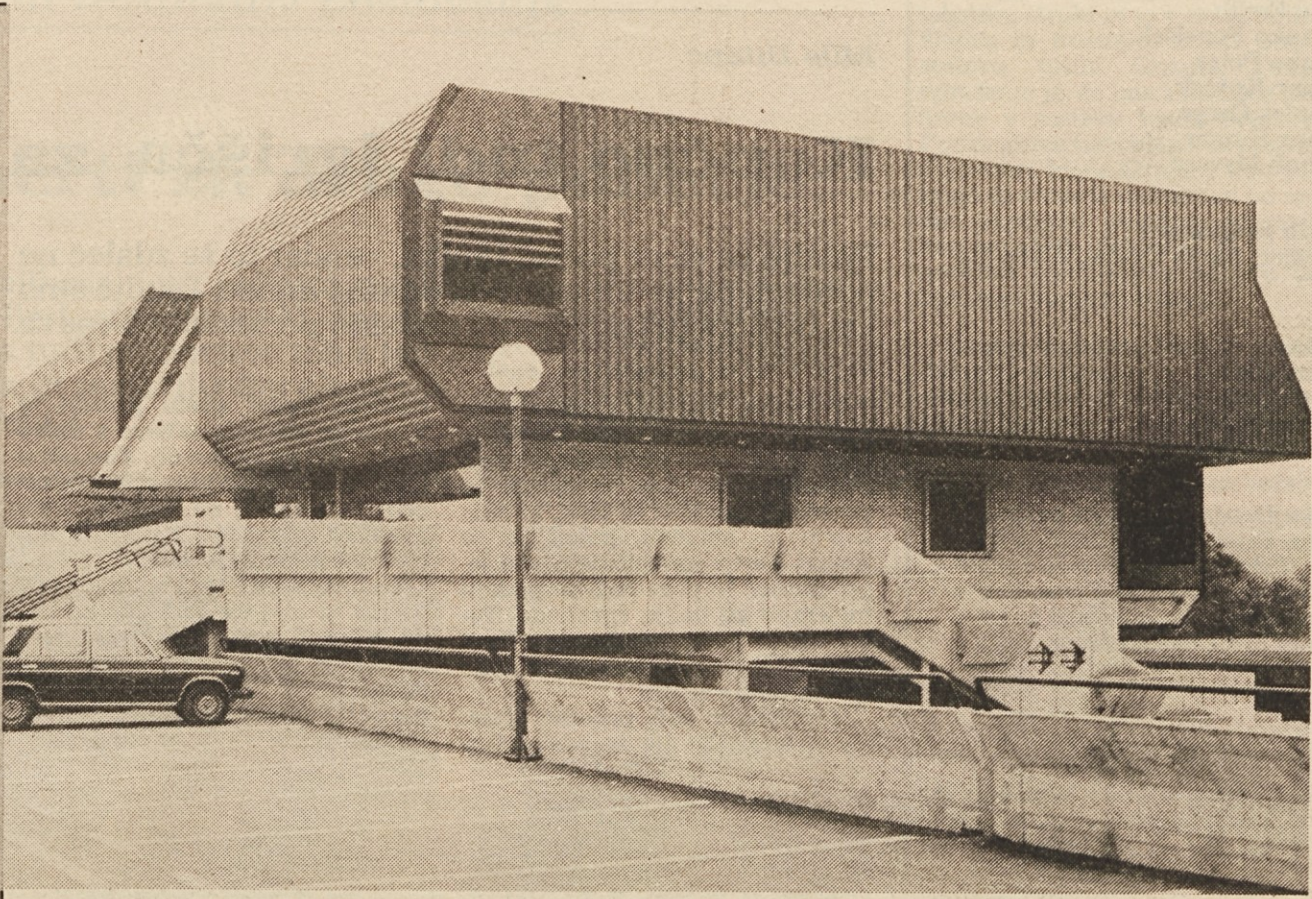
Projektant zgradbe, v kateri bo tudi ekspozitura Ljubljanske banke, je naša Investa, izvajalec del pa novomeški Pionir. Dela zdaj kasnijo že za več kot eno leto, saj bi morala biti po pogodbi končana že konec lanskega julija.

Velika samopostrežba, posebna prodajalna z vsem, kar potrebujemo za otroka, pa bife s toplimi jedili, salon pohištva ter prodaja bele tehnike in aku-stike bodo v tej novo nastajajoči soseski, ki jo Novomeščani imenujejo Plava laguna, pomenili veliko pridobitev. Skupna površina objekta, ki bi mu lahko rekli tudi mini blagovnica, je 2880 kvadratnih metrov. Čistega prodajnega prostora je od tega nekaj več kot polovico oziroma 1600 kvadratnih metrov. Predračunska vrednost objekta je 66,6 milijonov dinarjev, oprema pa bo veljala okrog 12,7 milijonov dinarjev.

Poglejmo še, kako so zbrali sredstva za kritje te investicije: polovico predstavljajo krediti Ljubljanske banke-Temeljne dolenske banke, del sredstev je primaknjen iz združenih sredstev tozda, nekaj je lastnih sredstev, s krediti pa so pomagali tudi izvajalci del in dobavitelji opreme.

Zapisal sem že, da gradnja močno kasni. Vendar gredo zdaj dela prav zares k koncu.

Mile Bitenc.

25 let M-Embe

1. junij je rojstni dan naše delovne organizacije Embe. Leta 1956 je nekaj delavcev začelo v skupnih prostorih na Celovski 50 v Ljubljani. Tekla so leta, Emba je leta 1974. začela drugo, novo »življenje«, v novi tovarni. Zdaj ima 25 let. O njenem razvoju, delu, načrtih in o njenem jubileju bomo obširneje pisali v naslednji številki.

pravljene in zanimivi za slušatelje. Rad bi zabeležil nekaj misli, ki smo jih obravnavali na seminarju.

Najprej smo ugotovili, da se je poučevanje marksizma v zadnjih letih v Sloveniji močno razmahnilo, tako v srednjih, višjih in visokih šolah. Zveza komunistov ima za svoje člane pester program usposabljanja. To so seminarji za kandidate, ki bodo šele sprejeti v ZK, in trajajo 30 ur, potem seminarji za novospregate člane, ki trajajo 120 ur ob delu, tu so še seminarji teorije in prakse marksizma, ki trajajo tri mesece izven dela, ter

Znanja in usposabljanja ni nikoli preveč

Jože Renar - M-Rožnik, TOZD Grmada

Kaj morajo storiti osnovne organizacije ZK?

Razvoj gospodarstva in negospodarstva ter družbe kot celote je zelo zapleten proces. Prav to pa zahteva od vseh delavcev, še posebej od članov ZK, da se vsak dan in nenehno usposabljam, da bi bili kos reševanju vsakodnevnih problemov in dolgoročnim nalogam, ki jih pred nas postavlja družbeni in gospodarski razvoj.

To so bili tudi razlogi, zaradi katerih je občinski komite zveze komunistov Ljubljana Bežigrad organiziral dvodnevni seminar za iste člane zveze komunistov, ki so v osnovnih organizacijah zadolženi za idejno politično usposabljanje. Ti seminarji so bili skrbno pri-

seminarji o samoupravljanju v združenem delu, ki trajajo 5 dni ob delu; omenimo še dopisno šolo marksizma in druge oblike izobraževanja. Skratka, vsi omenjeni načini izobraževanja potekajo izven osnovnih organizacij zveze komunistov.

Večina naših članov je nekatere od teh seminarjev že obiskovala, vendar pa to še ni dovolj. Seminarji dajejo le osnovno znanje, gospodarsko in družbeno-politično življenje, ki se nenehno spreminja in razvija, pa zahteva še sprotno izobraževanje. Tu pridemo do vprašanja, kako se učiti, da bi bili v vsakodnevnem življenju čimbolj uspešni. Najprej, izobraževanje je potrebno prilagoditi članom posamezne osnovne organizacije, to pomeni, drugačno metodo za visoke izobražence kot za tiste, ki imajo osnovno šolo itd. Literature za branje in poučevanje je dovolj v raznih knjigah, dnevnem časopisu, časopisu Komunist in drugje. Osnovna vodila pri delu in razmišljanju pa naj bodo:

- razvijati zavest in odgovornost za nadaljnji razvoj samoupravljanja, kar hkrati pomeni tudi boj proti vsemu, kar ogroža naš razvoj in dosežke naše revolucije;
- uveljaviti mesto in vlogo združenega dela ter delegatskega sistema kot temeljev naših samoupravnih odnosov;
- povečati aktivnost članov zveze komunistov na vseh ravneh političnega in družbenega življenja;
- uresničevati zahteve splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Ne pozabimo, da je OOKZ v tozdu družbeno in politično odgovorna za pravilno samoupravno delovanje delavcev in ne nazadnje za dobro in uspešno gospodarjenje. Če pa hočemo te naloge dobro izpolnjevati, moramo najprej pogledati sebe, kar pomeni, da moramo preverjati, kako je tozda samoupravno, politično, družbeno in poslovno organiziran. Analizirati je potrebno dohodkovno povezanost in delovno disciplino in ju po potrebi izboljšati, spremljati moramo delitev osebnih dohodkov po dejansko opravljenem delu, paziti, kakšen je odnos delavcev do družbene imovine, kako se trošijo sredstva za investicije, skrbeti je treba za kar najmanjšo porabo energije in zmanjšanje drugih stroškov itd.

Omenjenih je samo nekaj tem, o katerih je dolžna razpravljati osnovna organizacija zveze komunistov in razume se, predlagati primerne rešitve, saj se z vsakodnevnim delom tudi usposablja za nove naloge.

Prav o tem trdnem orehu pa bi rad še nekaj dodal. Predavanja, razgovori, seminarji in še kar je temu podobnega, vse to ni dovolj, če manjka samoizobraževanje. Večkrat slišimo, da so člani zveze komunistov preveč pasivni do lastnega izobraževanja, saj rajši poslušajo vnaprej pripravljena predavanja, ali kot je nekdo dejal, pošljejo svoje možgane na pašo, kot da bi se sami učili.

Ker smo menili, da tak način ni najbolj primeren, smo v naši osnovni organizaciji pričeli že pred leti z akcijo samizobraževanja. Za vsak sestanek smo vnaprej določili dva ali tri člane, ki so pripravili določeno temo in o njej predavali. Čeprav je šlo v začetku težko, smo hitro spoznali, da je tak način nadvse koristen in primeren, saj smo tako aktivirali nove člane in njihove možgane. Po tej poti moramo naprej, saj je razvoj naše družbe v mnogočem odvisen prav od družbeno-politične usposobljenosti vseh državljanov. Prav potreba po hitrejšem izobraževanju in usposabljanju članov ZK je imela za posledico sklep, da naj bo v bodoče prva točka dnevnega reda na vseh sestankih OOKZ namenjena idejno-političnemu izobraževanju članov.

Nekaj nam mora biti vseskozi jasno. Brez primerne strokovnosti ni nikjer uspehov. Sestavni del celotnega izobraževalnega procesa pa je tudi spoznavanje zakonitosti idejno-političnega razvoja družbe, in če teh ne poznamo, se bomo kaj kmalu znašli v velikih težavah. Naša naloga je, da družbene tokove obvladamo, to je, da jih temeljito spoznamo in jih še naprej uspešno vodimo in razvijamo.

2. zasedanje delavskega sveta SOZD Mercator, 27. 7. 1981

Vesna Bleiweis - Center za obveščanje

Sredstva za interne kompenzacije zagotovljena

S sklenitvijo samoupravnega sporazuma o oblikovanju sredstev za interne kompenzacije demantiramo vesti o indolentnosti SOZD Mercator do problemov mesno predelovalne industrije v njenem sestavu.

Kratko, vendar učinkovito zasedanje delavskega sveta SOZD Mercator, ki je bilo 27. 7. 1981, je potekalo v znamenju sprejemanja dveh pomembnih aktov: samoupravnega sporazuma o oblikovanju sredstev za interne kompenzacije v SOZD in srednjeročnega plana SOZD za obdobje 1981-85.

S sklenitvijo samoupravnega sporazuma o oblikovanju sredstev za interne kompenzacije v SOZD Mercator, s sklepi o pokrivanju izgub in sklepi o solidarnostnem združevanju sredstev skupne porabe ter njihovo realizacijo dokazujemo, da TOZD in DO v SOZD Mercator, ki imajo slabše pogoje gospodarjenja, niso tako prepušteni usodi, kot to skuša dokazati nedavno poročilo o »zadnji zašpljeni klobasi v stečaju« v ljubljanskem TOZD TMI, objavljeno v Delu. Sprejete odločitve dokazujejo, da se v posameznih okvirih premagajo ozki podjetniški interesi, da pa smo na najboljši poti k spoznanju, da le kot vzajemna, čvrsto povezana ekonomska in sa-

moupravna skupnost blažimo posledice neurejenih tržnih in drugih gospodarskih razmer.

Predlog srednjeročnega plana je na samem zasedanju doživel nekaj dopolnitev. Dopolnitve k predlogu so podali delegati Mercator-Hoteli-gostinstvo, pismeno pa so bile posredovane od Mercator-STP Hrastnika, Mercator-Kmetijskega kombinata iz Sevnice in Mercator-Mednarodne trgovine, TOZD Contala. Predlagani amandmaji so se nanašali na investicije TOZD Ilirije, planirane podatke o dinamiki rasti celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka ter na vrsto in obseg proizvodnje. Delegati delavskega sveta so menili, da so predlogi amandmajev upravičeni in so jih soglasno sprejeli. (Prečiščeno besedilo srednjeročnega plana SOZD za obdobje 1981-85 so v teh dneh prejeli v vseh temeljnih in delovnih organizacijah). Samoupravna pot v fazi sprejemanja tega akta je končana, čaka nas torej realizacija.

Na področju razporejanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke smo v I. trimesečju nekoliko preseglji zgornjo dopustno mejo pri razporejanju sredstev za osebne dohodke. Z razporejenimi sredstvi za osebne dohodke smo kot SOZD za 3,37% prekoračili dovoljeno mejo, ki jo dopušča družbeni dogovor. Delegate je komisija za spremljanje razporejanja dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke seznanila s splošnimi ugotovitvami, poudarila pa je, da je obračunsko obdobje prvih treh mesecev prekratko, da bi se lahko realno ugotavljala gibanja na področju razporejanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke.

Živahna razprava na temo združevanja sredstev za nabavo počitniško-rekreacijskih objektov je pokazala, da bomo morali napeti vse sile, da bomo lahko izdelali enoten program investiranja, ki bo ustrezal vsem, ki združujejo sredstva. Tudi pri sprejetju sklepa o združevanju sredstev za namene je bil poudarjen interes za skupno urejanje počitniške, rekreacijske in športne dejavnosti. Do konca leta mora biti izdelan splošni akt, s katerim bodo urejena medsebojna razmerja in istočasno izdelan tudi program investiranja združenih sredstev.

Pred koncem leta se izteče mandat generalnemu direktorju in njegovemu namestniku. V skladu s splošnimi akti SOZD je delavski svet imenoval iz svojih vrst dva člana razpisne komisije, in sicer Marjana Mundo iz MIP, TOZD Zaščita, in Alojza Pirca iz M-Agrokombinata Krško.

Poleg razpisne komisije je delavski svet imenoval tudi svoja stalna in občasna delovna telesa. Kot stalna so bile imenovane komisije za spremljanje razporejanja dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, komisija za pregled investicijskih programov, komisija za volitve in referendum, komisija za ugotavljanje upravičenosti do pokrivanja izpadlega dohodka (komisija za izvajanje sporazuma o internih kompenzacijah), kot občasna pa je bila imenovana komisija za pripravo predloga o enotnem knjiženju skupnega prihodka. Naloga te komisije je, da pripravi metodologijo za enotno knjiženje skupnega prihodka v vseh TOZD in DO, ki opravljajo dejavnost trgovine na debelo in zunanjetrgovinsko dejavnost.

1. 1. 1982 bi morale vse našete organizacije knjižiti skupni prihodek tako, kot bo to določala sprejeta metodologija.

Strokovni organi delavskega sveta sestavljene organizacije Mercator

imenovani na 2. zasedanju, 27. julija 1981

Komisija za spremljanje razporejanja dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke

Jakob Dolenc, Alojz Florjančič, Marjana Olstrak, Peter Luzar, Franc Slak, Alenka Srdič, Stane Pupis, Mako Žagar.

Odbor za ugotavljanje upravičenosti do pokrivanja izpadlega dohodka

člani:	namestniki:
Franc Juvanc	Leo Frelih
Ivan Majerle	Branko Pogelšek
Jože Čandek	Janko Petek
Konrad Šintler	Franc Koščak
Metod Škerjanec	Danica Čargo
Cirila Kušar	Anka Humar
Leon Čebular	Jakob Mavsar

Komisija za pregled investicijskih programov

Peter Mohar, Izidor Rejc, Božo Bajec, Samo Dostal, Stane Pupis.

Komisija za izvedbo referendumov in volitev

člani:	namestniki:
Ljudmila Andolšek	Tone Čož
Anton Malnar	Zora Petrič
Zora Škoda	Željko Pjetlovič

Komisija za pripravo enotnega knjiženja skupnega prihodka

Franc Slak, Jakob Mavsar, Marija Zajec, Franc Lasič, Viktor Šavle, Draga Vaupotič, Ivica Pirnat, Vida Poličnik, Majda Jurjevčič, Zinka Ivanuša, Alenka Srdič, Branko Lepenik, Franc Prvinšek, Nada Horvat. Poleg imenovanih sestavljajo komisijo še računovodje vseh organizacij na debelo in proizvodnih organizacij.

● Mali ekonomski leksikon ● Mali ekonomski leksikon ●

Vukadin Nedeljković

Avtarkija

Avtarkija pomeni samostojnost. Beseda izvira iz grščine. V filozofiji ima drugačen pomen, kot ga ima v ekonomiki in politični ekonomiji, kar nas konkretno zanima

Avtarkija v ekonomiki neke države je takrat, kadar ta razvija proizvodnjo samo za lastne notranje potrebe, da ohrani svojo neodvisnost. Gre za zaprto nacionalno gospodarstvo, izolirano od gospodarstev drugih držav. Popolna avtarkija ne more obstajati v nobeni državi in je škodljiva.

Odvisnost ali neodvisnost nacionalnega gospodarstva neke države od gospodarstev drugih držav se ocenjuje preko svetovne delitve dela in mednarodne menjave blaga. Svetovno tržišče je organizirano stihijsko, prostega svetovnega trga ni več. Vladajo velika podjetja – monopoli in se pojavljajo države kot predstavnice nacionalnega gospodarstva – tako kapitalistične kot socialistične. Svetovni trg je »arena«, v kateri se vodi bitka za interese in spore najmočnejših držav, ki skušajo okrog sebe zbrati manjše države v razne skupnosti: EGS, SEV, OEEC, OPEC itd. Avtarkija izključuje zblíževanje in povezovanje narodov in je nasprotna politiki aktivne koeksistence.

Kliring

Beseda kliring izvira iz angleščine (clearing) in pomeni medsebojno pobotanje terjatev, nastalih z menjavo blaga.

Do svetovne krize, to je do leta 1929, je obstajala zlata valuta. To pomeni, nacionalni denar je bil zamenljiv za zlato in se je saldo plačilne bilance poravnal z zlatom. Po svetovni krizi je bilo zlate valute vse manj in se je plačevanje urejalo z meddržavno pogodbo. To se pravi, dosežen je dogovor, kako se bo opravljal plačilni promet med dvema državama. Kadar je kliring med dvema državama, ga imenujemo **bilateralen kliring**.

Vsaka država ima svojo notno banko za izvajanje kliringa. Denimo, da sta v kliringu državi A in država B. Izvoznik v državi A dobi plačilo za izvoženo blago pri svoji notni banki takoj, ko notna banka dobi obvestilo, da je opravljeno plačilo pri notni banki v državi B v korist izvoznika iz države A. Uvoznik v državi A plača uvoženo blago svoji notni banki v korist izvoznika v državi B. To pomeni, da se formirajo denarna sredstva pri banki A od uvoznika in enako pri banki države B. Da se onemogoči enostransko funkcioniranje kliringa, oziroma, da se zagotovi, da je klirinški račun po pasivni in aktivni strani vedno izravnava za obe državi, ki sta sklenili klirinški sporazum, se stranki dogovorita o največji močči zadolžitvi, ali da se zadolžitev preko dogovorjenega zneska likvidira v eni od konvertibilnih valut.

Razen dobrega penziona ponuja hotel Bor na Črnem vrhu bolj malo. Bomo tu res lahko kmalu igrali tenis? Foto Mile Bitenc

Deset let hotela Bor

Mile Bitenc

Končno tudi igrišča za tenis

Poletje se sicer počasi umika, vendar to še zdaleč ne pomeni, da je dopustov in oddiha konec. Ljudje smo kaj različni in tako si tudi različno porazdelimo čas za počitek.

V hotelu Bor na Črnem vrhu nad Idrijo (M-HG, tozđ Ilirija) je lepo in prijetno ob vsakem času. Pozimi vabijo lepa smučišča in prostorni travniki za tiste, ki radi tečejo na smučeh, poleti pa se mnogi gostje navdušujejo nad lepo okolico in prav radi se podajo na krajše ali daljše sprehode. Toda, ali je gostu to dovolj? Prav gotovo ne. Še posebno ne, če ostane v hotelu več dni.

Razen lepih sob, prijetno urejene restavracije in seveda dobre

kuhinje, hotel gostu ponuja le kegljanje oziroma zabavo v disko klubu. To pa ni dovolj. Zamisli o bazenu, športnih objektih in drugem ostajajo le na papirju. Pač, nekaj se bo morda le premaknilo in to verjetno še to jesen.

Tenis igrišča imajo že dlje časa v načrtu in zdaj vse kaže, da jih bodo le začeli urejati. Za drugo leto razmišljajo še o nečem, toda to naj ostane zaenkrat še skrivnost oziroma prijetno presenečenje.

Zima ja nasula dosti snega in to

je vplivalo na lep polletni uspeh. Poletni meseci pa so malce slabši, saj zaradi druginje domači gostje v hotel Bor bolj poredko zahajajo. Že od meseca maja naprej pa imajo v hotelu skupine Nizozemcev in tako bo do septembra. Deset dni so tam, vmes pa vsak drugi dan odhajajo na enodnevnne izlete. Z bivanjem in uslugami v hotelu so zelo zadovoljni, še posebno pa so navdušeni nad lepo okolico.

Ob koncu še nekaj. Ko sem zadnjič obiskal hotel Bor, sem ob vhodu opazil vzdano ploščico z letnico 1971. Torej ima letos hotel, ki je v tem času menjal že lastnika, deseti rojstni dan. Naj ob tem jubileju dobi vsaj dolgo pričakovana tenis igrišča.

Del notranjosti prenovljene prodajalne na Titovi 238 v Ljubljani. Foto Mile Bitenc

Trinajsta prenova klasične trgovine v samopostrežbo

Mile Bitenc

Bo obvoznica vzela promet?

Grmada je sredi julija dobila šestindvajseto samopostrežbo. Klasično trgovino na Titovi 238 so preuredili po načrtih projektivne skupine Mercator-Rožnika. V večjem prostoru tako več ponudijo. Nova pridobitev pomeni za delavce tozda Grmada lep delovni uspeh, krajanom pa obeta boljše preskrbo.

Želje in načrti za preureditev so se porajali že dlje časa, realne možnosti pa so se pojavile šele pred kratkim. Pri tem je na pomoč priskočila krajevna skupnost Ježica, ki je odstopila nekaj svojega prostora. Prenovitevna dela so trajala mesec dni in pol, kar je sorazmerno malo. V tem času je iz klasične prodajalne nastala samopostrežba. Stroški adaptacije so znašali 1,5 milijona dinarjev, v tozđu pa so jih pokrili iz lastnih sredstev.

Zdajšnja prodajna površina je dvakrat večja od prejšnje. Oprema

je nova in kar se da funkcionalna. Prvič so uporabili visoke police in s tem pridobili mnogo dragocenegega prostora. Tudi hladilne vitrine za delikatesto, ki posluje ločeno, pa za mleko in mlečne izdelke, sladoleda, zmrznjena jedila in pijače, so nove. Skladišča so večja, garderobe so lepo urejene.

Milena Ozimek, poslovodja, je poudarila, da bodo zdaj laže dopolnjevali blago, seveda pa tudi ponudili pestrejšo izbiro. Kadrovska zasedba je ostala enaka kot prej: sedem je redno zaposlenih, pa še učenko imajo.

Poslovalnica na Titovi 238 je, to moram posebej poudariti, vedno lepo urejena in čista. To vedo številni okoliški prebivalci, ki tukaj redno nakupujejo. Veliko pa je tudi prehodnih kupcev. V bližini je namreč avtokamp Ježica in mnogi, ki sami kuhajo, nakupujejo prav v tej prodajalni. Vseeno pa so to bolj skromni kupci, ki gledajo na vsak dinar, zato je iztržek od njih bolj majhen.

Ves čas, kolikor je bila prodajalna zaradi adaptacije zaprta, so pri raznih delih pomagale tudi vse zaposlene. Same so preselile blago v druge prodajalne, same so čistile in se lotile še marsičesa.

Nakup v samopostrežbi na Titovi 238 je zdaj vsekakor sodobnejši in prijetnejši. Lastni parkirni prostor, ki ga bodo že v kratkem asfaltirali, omogoča nakup tudi tistim, ki pridejo z avtomobilom. Upamo, da nova obvoznica ne bo vzela preveč kupcev!

Mercator **nanos**

Nanosov vestnik

Leto I

Ljubljana, avgust 1981

št. 4

Obrazložitev polletnih rezultatov poslovanja

Edita Žiberna - DSSS

Akcijski načrti za drugo polletje

V četrtek, 23. julija so že bili znani vsi polletni rezultati poslovanja vseh temeljnih organizacij M-Nanosa (razen TMI), poleg tega pa tudi primerjave teh z lanskoletnim prvim polletjem in zastavljenimi elementi letnega plana za letošnje leto.

Direktor tozda Preskrba Portorož, Maks Mauer, je obrazložil vplive na dosežene rezultate poslovanja tozda v I. polletju 1981.

Člani delavskega sveta tozda Trgovina Rakek so prisluhnili »Akcijskemu programu za uresničevanje stabilizacije in programa varčevanja za II. polletje 1981« oziroma nalogam, ki jih čakajo v II. polletju tega leta.

Znano je bilo tudi izvajanje določil Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v prvem polletju 1981, gibanje povprečnih mesečnih čistih OD, gibanje zalog trgovskega blaga, prikaz rasti omenjenih izdelkov v primerjavi z rastjo celotnega prihodka, ugotavljanje prispevka živega in minulega dela k ustvarjenemu dohodku ter vrsta pokazateljev gospodarjenja.

Že isti dan je dosežene rezultate poslovanja obravnaval kolegij direktorjev naše delovne organizacije, še prej pa so družbeno-politične organizacije M-Nanosa izdelale program aktivnosti pri obravnavi polletnih obračunov. Kolegij direktorjev je obravnaval dosežene poslovne rezultate letošnjega prvega polletja glede na sedanje pogoje gospodarjenja, predvsem pa negativne vplive, s poudarkom na tistih, na katere bi lahko vplivali, da bi izboljšali rezultate poslovanja.

Upoštevač dosežene rezultate poslovanja posameznih temeljnih organizacij, program aktivnosti družbenopolitičnih organizacij M-Nanosa, zaključke kolegij direktorjev ter sprejete programe ukrepov za zmanjšanje stroškov poslovanja in utrjevanje samoupravljanja, so v temeljnih organizacijah

izdelali »Akcijske programe za uresničevanje stabilizacije in programa varčevanja za drugo polletje 1981.«

V grobem so v akcijskih programih izražene težnje po krepitvi delovne, samoupravne in poslovne discipline ter gospodarnejšem izkoriščanju dela, delovnih sredstev in predmetov dela, podrobneje pa ti programi obsegajo:

- kritično oceno doseženih rezultatov poslovanja ob upoštevanju sedanjih pogojev gospodarjenja,

- oceno in ukrepe za izboljšanje produktivnosti (povečanje fizične obsega prodaje in realne vrednosti dohodka na zaposlenega),

- oceno in ukrepe za izboljšanje ekonomičnosti (doseganje počasnejše rasti vseh stroškov in porabljenih sredstev v primerjavi z rastjo celotnega prihodka - varčevanje),

- oceno in ukrepe za izboljšanje rentabilnosti (predvsem težnja po znižanju zalog trgovskega blaga in njihovem hitrejšem obračanju, da bi dosegli več dohodka nad 100 dinarjev povprečno uporabljenih poslovnih sredstev),

- ukrepe za racionalnejše gospodarjenje z denarnimi sredstvi

Iz dela delavskega sveta

Franc Čuk - DSSS

Sprejem rebalansa plana

Delavski svet delovne organizacije Mercator-Nanos je zasedal 3. julija. Glavna točka dnevnega reda je bila obravnava in sprejem rebalansa plana delovne organizacije in sprejem soglasja k rebalansu plana Delovne skupnosti skupnih služb. Oba akta sta bila po obravnavi usklajena s pripombami temeljnih organizacij, tako da za sprejem ni bilo zadržkov.

Med obravnavo izvajanja ukrepov za izboljšanje likvidnosti je bi-

lo med drugim podano mnenje nekaterih delegatov, da so v naših grosističnih skladiščih dvojne zaloge istovrstnega ali skoraj enakega blaga. To naj bi bilo zlasti v tekstilni stroki in to v skladiščih v Kopru in Postojni, ki sta oba v sestavi tozda Grosist. Drugo vprašanje je, če ima skladišče prehrane v sestavi tozda Preskrba Portorož res tudi blago, ki spada v dejavnost tozda Grosist. To vprašanje in mnenje delegatov bo morala razčistiti posebna komisija komercialnih delavcev in o tem poročati izvršilnemu odboru delavskega sveta M-Nanosa.

Zaradi izvedene reorganizacije delovne organizacije je bilo potrebno uskladiti nekatere določbe Samoupravnega sporazuma o

združitvi in Statuta DO Mercator-Nanos. Po predhodni obravnavi je delavski svet določil predlog obeh aktov in razpisal referendum za 31. 7. 1981.

Referendum je bil izveden in večina delavcev vseh temeljnih organizacij v sestavi M-Nanosa je glasovala »za«, tako da so spremembe in dopolnitve že v veljavi.

Franc Glažar, podpredsednik PO, je bil s soglasjem delavskega sveta Delovne skupnosti skupnih služb imenovan za v. d. vodje Delovne skupnosti. Z uveljavitvijo sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o združitvi je ta funkcija vezana na funkcijo podpredsednika PO za splošne zadeve.

Pri delovni skupnosti skupnih služb v M-Nanosu je posebna delovna enota za gradbene, vzdrževalne in investicijske naloge. Njeni delavci opravljajo za tozde v sestavi M-Nanosa naloge s področja investicijskega vzdrževanja.

V M-Nanosu so izločili ob zaključnem računu za preteklo leto sredstva za investicijsko vzdrževanje v višini 18,2 milijona dinarjev. Največji delež v tem skupnem seštevku ima TOZD Izbira v Postojni z nekaj več kakor štirimi milijoni, za njo Preskrba Portorož in Indus Koper z nekaj več kakor tremi milijoni vsaka, Sadje Koper v Dekanih in Grosist v Postojni, vsak z dobrima dvema milijonoma, z enim milijonom Trgovina Rakek in TMI Postojna.

V delovni enoti za investicijsko vzdrževanje je zaposlenih trenutno deset delavcev različnih strok, po predlogu za novo organiziranost pa bi se skupina morala bistveno povečati, s čimer naj bi dosegli njeno večjo učinkovitost. Težave so pri kadrih, ki ob zaposlitvi pričakujejo stanovanje. Delo je terensko, kar ni privlačno. Posebej težko je dobiti zidarje, zlasti v poletnih mesecih, ker so ob obali zelo iskani. Zaradi tega je delovna organizacija prisiljena najemati gradbene delavce za vzdrževalna dela zunaj skupine.

Nedavno je bilo sklenjeno na samoupravnih organih, da se skupina primeroma poveča in deluje po planskem razporedu, v korist tozdom in naposled tudi potrošnikom.

Zaskrbljeni obrazi delavcev tozda Preskrba Portorož nad rezultati poslovanja tozda v I. polletju letošnjega leta.

Direktor tozda Trgovina Rakek, Momo Vukičević, je razložil dosežene rezultate poslovanja tozda Trgovina Rakek, gledane skozi sedanje pogoje gospodarjenja tozda. Vse foto Edita Žiberna.

stare zaloge, ki nastajajo kot posledica zgoraj omenjene neusklajenosti,

- oceno in ukrepe za izvajanje določil Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981 (težnja po doseganju počasnejše rasti sredstev za OD v primerjavi z rastjo dohodka, posebno v tozdih, ki so v prvem polletju prekoračili možno maso za izplačilo brutto OD) in

- ukrepe za izboljšanje delovne discipline in s tem za racionalnejši izkoristek delovnega časa.

Zgornji ukrepi akcijskega programa za uresničevanje stabilizacije in programa varčevanja, ki naj bi vplivali na doseganje boljših poslovnih rezultatov, so hkrati ukrepi za doseganje zastavljenih letnih planov delovne organizacije in tozdov.

Analize doseženih rezultatov poslovanja in stabilizacijsko-varčevalne programe so obravnavali in sprejemali zbori delavcev in delavski sveti tozdov. Še s posebno pozornostjo so se z vzroki slabših rezultatov poslovanja in ukrepi za njih izboljšanje spoprijeli v tozdih Preskrba Portorož, Trgovina Raket in TMI Postojna. Tozda Preskrba in Trgovina sicer nista imela izgub, vendar sta dosegla čisti dohodek le za pokrivanje bruto OD.

Korl in Venci

Korl: Veš, da so tečni s tem žigosanjem prihoda na delo.

Venci: Ja, ampak bo boljše, če bo gibljiv delovni čas.

Korl: To bi bilo res fino. Sit sem že preganjanja po disciplinskih komisijah.

Venci: Samo nekaj je slabo. Če prideš pozneje, moraš potegniti do polnega šilta.

Korl: Ja, potem pa je ista figa. Še zmerom moraš garat 8 ur.

Venci: Ja, kako si pa ti misliš?

Korl: Da prideš kadarkoli hočeš, greš kadar češ, delaš ko se ti zljubi in vmes si našlihtaš odmore, čikpavze in nekaj dodatnih oddihov.

Venci: Ja, taka ura bi bila res fina, ampak se bojim, da ne bi dolgo tekla!

Avtor: Ludvik Bizjak, tozda Izbira

NOVICE IZ SEVEROVZHODNE SLOVENIJE

Leto I

Ljubljana, avgust 1981

št. 7

Nov trgovski lokal v Cirkulanah

Kristina Antolič – MIP Ptuj

Otvoritev na jesen

Tretja faza gradnje nove samopostrežne trgovine v Cirkulanah, ki ležijo le štiri kilometre pred republiško mejo s Hrvaško, je pri kraju. Otvoritev je predvidena v letošnjem oktobru.

Toz Maloprodaja je to naložbo načrtoval v planu razvoja tozda; vključena je v plan srednjeročnega razvoja sozda in plan investicijskega razvoja prav tako v občinski program vlaganja v osnovne naložbe za leto 1979 na manj razviti območjih.

Lokal, v katerem sedanja prodajalna v Cirkulanah posluje, je last Kmetijske zadruge Ptuj, ki pa nam je najemno pogodbo odpovedala. Njeni poslovni prostori ne ustrezajo minimalnim tehničnim pogojem, pa tudi zaradi vse večjih potreb prebivalstva te lepe haloške vasice smo se odločili za grad-

izvedlo Proizvodno gradbeno podjetje Ljutomer, gradbena dela pa so zaupali gradbenemu podjetju Drava Ptuj. Ker se je nekje zataknilo, so z deli pričeli šele letošnjo pomlad. Zaradi pomladanskega deževja in flovnatoga terena so tudi zemeljska dela kasnila za dva meseca.

Z novo samopostrežno prodajalno bo ta kraj pridobil prepotreben objekt, v katerem se bodo lahko krajani in tudi prebivalci širše okolice oskrbovali s prehrabnim blagom in tehničnimi artikli. Prodajalna bo imela tudi bife.

V novi samopostrežni trgovini

Zaključna dela tretje faze gradnje samopostrežne z bifejem v Cirkulanah. Foto Kristina Antolič

njo novega trgovskega lokala. Pre nedavnim je bil v bližnjem kraju Dolane zgrajen tudi nov industrijski obrat.

Tehnično dokumentacijo in delo v zvezi z projektiranjem je

bo zaposlenih deset delavcev. Glede na to, da po sedanji kadrovski strukturi manjkajo trije delavci, bodo te zagotovili v samem tozdu, saj imajo dovolj ustreznih trgovinskih delavcev.

O delu blagajne vzajemne pomoči

Kristina Antolič – MIP Ptuj

Po načelu tovarištva in solidarnosti

Vsestransko razvijanje načela solidarnosti in tovarištva je potrebno sleherni delovni organizaciji oziroma delovnemu okolju. Na Ptujju k temu prispeva tudi blagajna vzajemne pomoči.

Delavci, člani zveze sindikatov v naši delovni organizaciji, smo pred osmimi leti sprejeli sklep o ustanovitvi blagajne vzajemne pomoči, ki deluje od 1. januarja 1974. Na podlagi pravilnika blagajne vzajemne pomoči člani zveze sindikatov samoupravno urejamo vsa temeljna vprašanja in notranje odnose blagajne. Ob ustanovitvi je blagajna štela 476 članov, danes pa jih šteje že 747, kar je več kot polovica vseh zaposlenih.

Namen blagajne je, da organizira včlanjevanje novih članov, zbiranje dinarskih sredstev kot hranilne vloge članov in daje začasna posojila. V začetku je znašal prispevni delež 10 dinarjev, nato pa smo ga poviševali in od lanskega leta znaša 50 dinarjev. Povečeval se je tudi znesek posojila, ki zdaj znaša 6000 dinarjev.

Prispevni delež člana od ustanovitve skupaj znaša že 2330 dinarjev. Tako je blagajna do danes

zbrala prek 100 starih milijonov članarine, za okrog 7 starih milijonov manipulativnih stroškov in dva stara milijona obresti KB. Denarna sredstva so vložena na hranilni knjižici pri KB.

Da si delavec pridobi lastnost člana blagajne vzajemne pomoči, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima lastnost delavca v združenem delu tozdov oziroma DSSS delovne organizacije MIP,
- da je član osnovne organizacije zveze sindikatov in
- da vplača prvi delež.

Delavec, član blagajne vzajemne pomoči, lahko uveljavlja pravico do posojila, če izpolni pogoje iz pravilnika blagajne vzajemne pomoči, katerega je po predhodni obravnavi v osnovnih organizacijah ZS tozdov in DSSS sprejela konferenca osnovnih organizacij zveze sindikatov delovne organizacije, in sicer v naslednjih prime-

Polletni obračun poslovanja MIP

Marjana Olstrak – MIP Ptuj

Znižana gospodarnost spričo višjih stroškov

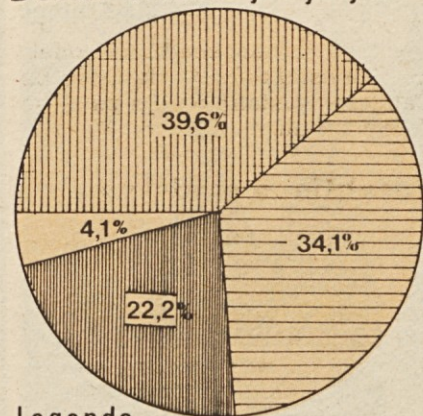
Zadnji teden v juliju je tekkel v znamenju razprav o polletnih rezultatih poslovanja.

Poprejšnje informacije o poslovanju in poslovnih uspehih smo za razprave delavcem posredovali preko našega internega glasila »Informacije« že dobrih 10 dni pred zbori ter so služile kot gradivo za razprave po sindikalnih skupinah. Nekaj dni pred zbori delavcev je izšla že naslednja številka informatorja, ki je vsebovala finančne podatke poslovanja po posameznih tozdih, za delovno skupnost ter za delovno organizacijo kot celoto. Na ta način so bili zaposleni v MIP seznanjeni s poslovanjem celotne delovne organizacije in ne samo z rezultati tozda, v katerem združujejo delo in sredstva. Pri nas je že ustaljena navada, da v gradivih za razprave vedno prikazujemo tudi primerjalne kazalce poslovanja s tozdi oziroma delovnimi organizacijami v okviru sozda, ki se ukvarjajo z enako ali sorodno dejavnostjo.

Kakšni rezultati so bili doseženi v primerjavi z lanskimi in planiranimi? Zaradi visoke stopnje inflacije je primerjava rezultatov tako z lanskimi kot tudi s planiranimi za letošnje leto otežkočena. Ob spremembi gospodarskih načrtov za tekoče leto smo načrtovali rast cen v višini 20%, sedaj se pa ta številka giblje nad 40 in 50 %, zato smo se

lotili priprave rebalansov letnih planskih aktov. Ti so potrebni tudi zaradi upoštevanja spremenjene lestvice Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981, ki je za letošnje leto sprejeta delitvena razmerja nekoliko omilila, kar je bilo, ob znižanju realnih osebnih

Delitev dohodka jan.-junij 1981

Legenda

- osebni dohodki
- obeznosti iz dohodka
- ostanek č.d. za sklade in dr.nam.
- skupna poraba

PRIPRAVILA: ZUPANIČ CIRILA

Ob dnevu vstaje

Alojz Lovrenko – MIP Ptuj, TOZD Zaščita Kidričevo

Obisk zgodovinskih krajev

Delovna organizacija MIP Ptuj je ob dnevu vstaje 22. julija za svoje delavce organizirala izlet na Plitvice.

Peljali smo se skozi kraje, ki nas spominjajo na junaško zgodovino naših prednikov. Ko se je leta 1573 slovenski in hrvaški kmet dvignil proti fevdalni gospodi, ki ga je izžemala, je nastal velik kmečki upor.

Ker kmetje niso bili dovolj dobro organizirani, se niso mogli meriti z bolj oboroženo gospodo vojsko. Položaj kmetov se je počasi izboljšal šele z reformami Marije Terezije in Franca Jožefa, ko je bila v Avstro-Ogrski prepovedana tlaka in desetina. To je le delček zgodovine naših prednikov.

Na Plitvice smo se pripeljali

okoli devete ure in odšli na ogled narodnega parka. Skozenj teče reka Korana, ki dela več manjših in večjih slapov, največji pada kar 76 metrov v globino, med njimi pa so jezera. Potem so slapovi Milke Trnine in jezero Milanovac, ki je globoko 18 metrov. Temu sledijo Milanovački slapovi in veliko jezero Kozjak, nato Gradinsko in Čiginao vac jezero ter zadnje Proščansko jezero.

Se ena zanimivost je spodaj ob cesti, kjer gozd govori o zgodovini Plitvic. Leta 1855 so slikali Plitvička jezera, leta 1861 je bila zgrajena izletniška »Cesarska hiša« s štiriimi sobami, leta 1891 je bila odkrita tabla (prezr debla) »Gozd govori«, leta 1928 je bila izdelana regionalna osnova za Plitvička jezera. V letu 1940 je bila sklicana okrajna konferenca za Liko; 4. januarja 1941 je bil formiran partizanski odred; 14. junija je bilo zasedanje ZAVNOH na Labudovcu, 8. aprila 1949 pa so bila Plitvička jezera proglašena za narodni park. V letih 1946, 1960, 1967, 1971 in 1976 je Tito obiskal Plitvice, ki jih je leta 1971 tudi odlikoval z zlatim vencem. Leta 1958 je bil zgrajen Hotel Plitvice, leta 1966 so bili zgrajeni leseni mostiči za pešce. Tu, ob cesti, so na ogled še stara drevesa: smreka, stara 345 let, ki meri v prerezu 94 cm in jelka, stara 405 let, s prerezom 116 cm.

V muzeju na prostem lahko vidimo ponazorjena stara opravila, kot so pripravljane lesa za sode iz hrastovine, pripravljane lesa za kurjavo in skodel za streho. Poleg so orodja, ki so bila potrebna za ta dela, cepini, sekire, obličji... Zanimivo je videti tudi Ličko selo v miniaturo, poučno sliko preteklosti.

Po končanem ogledu smo ob 16. uri sedli na avtobuse proti domu. Bili smo veseli in zadovoljni, saj smo videli nekaj naravnih lepote naše domovine. Med potjo smo se ustavili še v Lancovi vasi in se okrepčali pri Emeršiču, tako da smo se na Ptuj vrnili ob 10. uri zvečer. Naj se ne sliši naučeno, če rečem, da si želimo še podobnih izletov v takšnem številu.

PRAVOSL. DUHOVNİK	KRAJ OB ARALSKEM JEZERU	GORA NA NOTRANJSKEM	SEYER	GIBANJE PO TAKTU	LJUBLJ. LOKAL	ŠVEDSKA POP SKUPNINA	ZNAJNA UNIVERZA V NEW HAVENU - ZDA		KOSHATA ODEŽA	PRIPADNIKI INKOV	DURALNI ZAPNEK KARB. PR. IAV. SIHANUK.	
												OFANŠADA
NEMŠKI ARHITEKT (ADOLF)	KUHIN. ZAŠIMBA (MNOŽ.)	ANTON MARTI		POMU-DITEV	ZRAK (ANGL.)	AVTOR PSAL-MOV	ZGANA GLINA	BARVNI ODTENEK	ORGANIZ. ZDRUŽEN. VILN. NARODOV. NADA	SHOB LUDJI, SESTANEK	DEEL 12. MA - MAGMA - RATE	
												SOPHIA LOREN
KRAJ NA PRIMORSKEM												
PRITOK SAVE												
ANILNO DEJANJE												
ZVIŠANA GLASB. NOTA												
ZADNJA CRKA ARBECEDE												
ODKLOP ANHARCE TOČKE OB HROVANE LEGE												
ŽEANSKO IME												
BESEM BREZ ROVDARJA												
DELTELESK AKAJATERI MORSKIM ŽIVALI												
EPSKA PESNI-TEY												
CANKAR IVAN												
NATRIJEVA SOL												
PAN-OSVEŽEVA-LEC PROSTOROV REDELUJE ITOVARNA:												

naš nasvet

Naj vam tokrat predstavim osvežilce prostorov, saj nam ti čisto pridejo prav. Mogoče doslej sploh vedeli niste, da osvežilce prostorov z nevsiljivimi, naravnimi vonji, izdelujejo tudi v Iliriji-Vedrog.

Mariskdaj občutimo v stanovanju neprijeten vonj. Morda ste bili na dopustu ali pa kako drugače dlje časa odsotni z doma. Vrata in okna so bila tesno zaprta in ko ste vstopili v stanovanje, vas je obdal boste morda navdušili nad cvetnim vonjem.

Deo block ni toksičen, vsebuje pa naravne dišave. Uporaba je sila preprosta. Odprtino na posebno oblikavni in lični embalaži deo blocka odpremo pač toliko, kolikor velik je prostor oziroma kolikor močan vonj želimo v njem. Paziti pa moramo, da ga ne postavimo v bližino izvira toplote.

Če nam neprijeten vonj v stanovanju pomeni nadlogo, potem

zoprni vojni, zato ste se hoteli nadloge čimprej znebiti. Seveda, svež zrak je še kako dobrodošel in preprih napravi svoje. Tudi takrat, ko se hočemo znebiti vonja po pečeni ribi, pečenki ali drugi jedi.

Spominjam se še, kaj vse so počele naše stare mame. Na grelno ploščo so dale ščepec sladkorja ali pa zrno strnjene drevesne smole. Danes se na to niti ne spomnimo več. Za osvežitev stanovanjskih in delovnih prostorov ter dvoran poskrbi industrija. Ta nam pripravlja razne osvežilce takšnih in drugačnih oblik ter vonjev. Ilirija-Vedrog priporoča PAN-osvežilec prostorov v sprayu in v obliki deo blocka.

PAN spray prostorski osvežilec so na voljo v treh prijetnih, naravnih vonjih. Vonj po borovem gozdu je posebno osvežujoč, morda pa imate raje vonj po španskem bezgu ali vam je všeč kombinacija sivke (lavendla) in limone. PAN deo block izdeluje Ilirija-Vedrog v treh vonjih. Če vam vonj vrtnice ali limone nista všeč, se

ILIRIJA-VEDROG

LJUBLJANA, n. sol. o.

Poletje se hitro poslavlja. Letošnje je bilo polno sonca in nekateri ste hoteli ujeti kar največ sončnih žarkov. Vročina in sončni žarki pa poskrbijo, da lasje začno izgubljati lesk, svežino in skladnost barv.

Vsaka nega las se začne s šamponom. Vendar umivanje samo ni dovolj. Regeneratorji nam prenovoje ravnice in poškodovane lase in za to Ilirija-Vedrog priporoča Subrino. Potem uporabite utrjevalec Eho. Ta bo vsak las posebej prevlekel s tankim elastičnim filmom. Lasje bodo postali bolj prožni in značni in bodo hkrati tudi zavarovani pred kvarnimi vplivi okolja. Posebno nevaren sovražnik las je vlaga, ki hitro uniči še tako lepo pričesko.

Z Ehom si torej lahko sami napravite vodno pričesko, ki bo dlje časa obdržala urejen videz in zaželjeno obliko. Ehovital je utrjevalec, ki je namenjen za vse vrste las. Ultravijolični filter, ki je v njem, preprečuje, da bi lasje na soncu in vetru pobledele. Za močnejše utrjevanje pa Ilirija Vedrog svetuje uporabo Ehoforma. Če imate daljše lase, pa še tanke povrhu, potem je ta utrjevalec kot nalašč za vas.

Vedno res ne gremo k frizerju in tudi doma urejena pričeska je lahko lepa in poceni. Prav za oblikovanje pričeske s krtačo in fenom je namenjen utrjevalec las Ehofen.

Nagradna križanka »PAN«

Med tistimi, ki bodo najkasneje do 9. septembra poslali rešitve nagradne križanke PAN, bo žreb izbral tri, ki bodo prejeli lepe nagrade, izdelke tovarne Ilirija-Vedrog iz Ljubljane. Ovojnice z rešitvami in pravilno izpolnjenim kuponom pošljite na naslov: SOZD Mercator, Studio za ekonomsko propagando, 61000 Ljubljana, Breg 22, poleg naslova pa obvezno pripišite »Križanka PAN«.

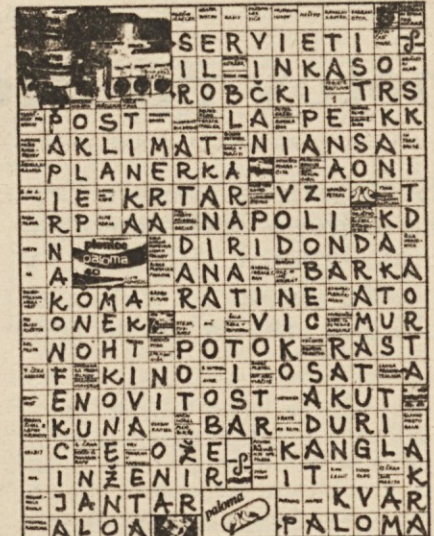

predstavljamo vam

iz programa **DROGA** PREHRAMBENA INDUSTRIJA n. sol. o. PORTOROZ

Res je sicer, da gre poletje počasi h koncu in da se tista najhujša žejja, ki smo jo včasih težko pogasili, tudi umirja. Prav pa je tudi, da imamo pri roki vedno kaj takšnega, kar nas odžaja in osveži. Doma si ne moremo privoščiti celega skladišča osvežilnih pijač, saj nam steklenice vzamejo tudi veliko prostora. Droga je bolj domiselna: okusne brezalkoholne pijače pripravljajo kar v vrečkah. Te pa imamo lahko vedno pri roki oziroma vedno jih je lahko nekaj na zalogi. Gringo ima tri okuse - po oranžni, ananasu in grenivki. V vrečki je

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke

Izid žrebanja rešitev nagradne križanke »Paloma«

- Pozna se, da so dopusti, saj smo do predpisanega roka prejeli le 253 rešitev nagradne križanke »Paloma«. Med pravinimi smo izžrebali tri, katerih avtorji so:
- Slavka Vovk, M-Velepiskrba, TOZD Standard, prod. Sotenska 39, 68351 Straža pri Novem mestu;
 - Anton Gorše, upokojenec, Dom Tisje, 61275 Šmartno pri Ljubljani;
 - Marija Hodžar, upokojenka M-Zarje, Ptujška 2 a, 62270 Ormož.
- Nagrade, izdelke Sladkogorske iz Sladkega vrha, bomo izžrebancem tokrat izjemoma poslali po pošti.

Ehoton pa hkrati utrjuje in niansira lase. Las prevleče s tankim filmom, ki ga utrdi, obenem pa obledela lase tudi obarva. V prodaji najdemo kar 17 različnih barvnih odtenkov Ehotona.

Na koncu pa še nekaj, kar si velja zapomniti:

Z lasmi je treba znati

KUPON KRIŽANKA

Ime in priimek _____

Naslov iz delovnega mesta _____

DO ali TOZD _____

Izpolnjeni kupon priložite rešitvi križanke, na ovojnico pa obvezno pripišite - Nagradna križanka, sicer rešitve, čeprav bo pravilna, pri žrebanju ne bomo upoštevali.

